

Pripomíname si 90. výročie narodenia

Antona Rákaya

„lekár, spisovateľ (15.5.1925 Vrbové, okr. Trnava – 27.7.2013 Štôla). „Študoval na gymnáziu v Malackách, kde v roku 1944 zmaturoval. V rokoch 1944-1950 študoval medicínu na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Po štúdiách pôsobil ako sekundárny lekár. V rokoch 1950-1951 pracoval v Štátnom liečebnom ústave v Kvetnici, v rokoch 1951-1955 vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Tatranských Matliaroch, v rokoch 1956-1985 bol primárom chirurgického oddelenia vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Novej Polianke. Pred odchodom do dôchodku (1985-1987) pracoval opäť ako sekundárny lekár v kúpeľoch v Novom Smokovci. V roku 1988 odišiel z rodinných dôvodov bývať do Hnúšte, ale o 7 rokov neskôr sa vrátil do Tatier. Žil

a tvoril v podtatranskej obci Štôla. Bol ženatý, mal 3 dcéry, 6 vnúčat a 2 pravnúčatá. Takmer celý život Antona Rákaya bol spätý s Vysokými Tatrami. Z mladého medika sa vypracoval na špičkového pneumoftizeológa – odborníka na liečbu pľúcnych chorôb a onkologických ochorení. Na svojom konte má vyše stovky odborných prác. Popri svojej odbornej práci sa venoval aj písaniu prozaických diel z lekárskeho prostredia. Knižne debutoval v roku 1991 románom Tabu. Odvtedy mu pribudlo na konte vyše 20 kníh, v rôznych novinách a literárnych časopisoch uverejnil vyše 100 poviedok. Písal aj pod pseudonymom Viktor P. Dramatizácie poviedok sme si mohli vypočuť aj v Slovenskom rozhlase. Jeho diela prekonal bariéry. Prečítať si ich môžu aj nevidiaci čitatelia (v Brailovom písme) alebo si môžu vypočuť zvukové nahrávky jeho kníh. Počas svojej spisovateľskej kariéry prijal pozvanie na 243 besied do knižníc, škôl, klubov dôchodcov a ďalších inštitúcií po celom Slovensku. S jeho tvorbou sa stretli aj čitatelia v Českej republike a prostredníctvom Českých spolkov za hranicami Čiech, aj ich krajanovia v zahraničí. Pre jeho tvorbu bola príznačná aktuálnosť a rebelantstvo. V predstihu prišiel s témou, ktorá neskôr rozbúrila hladinu v spoločnosti a vyvolávala široké diskusie. Vo svojich dielach sa zaoberala otázkami lekárskej etiky, ako aj morálkou celej spoločnosti. Navodzoval témy ako eutanázia, rasizmus, náboženský fanatizmus, celibát v katolíckej cirkvi, vyjadroval sa k interrupciám a k ďalším témam“ (Ottová 2010, s. 9-10)¹.

¹ OTTOVÁ, Anna. Nenapraviteľný rebel: personálna bibliografia k životnému jubileu Antona Rákaya. 2010.

Literárna tvorba

Tabu / Anton Rákay. – Martin : Osveta, 1991. – 200 s. – ISBN 80-217-0329-6

Koniec sezóny v raji / Anton Rákay. – Martin : Osveta, 1994. – 189 s. – ISBN 80-217-0566-3

Dvojitá stredová čiara / Anton Rákay ; [ilustrácie Martin Kellenberger]. – Bratislava : Profis, 1994. – 156 s. – ISBN 80-85332-04-3

Tiché biele steny / Anton Rákay. – Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 1995. – 239 s. – ISBN 80-88735-30-0

Zatmenie hviezd / Anton Rákay. – Liptovský Mikuláš : Tranoscius, 1997. – 152 s. – ISBN 80-7140-129-3

Podaj ruku smrti / Anton Rákay. – Bratislava : Hajko & Hajková, 1998. – 232 s. – ISBN 80-88700-39-6

A žiť budeš ďalej / Anton Rákay. – Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2000. – 136 s. – ISBN 80-7090-590-5

Ženská záležitosť / Anton Rákay. – Bratislava : Hajko & Hajková, 2001. – 175 s. – ISBN 80-88700-35-3

Polčas rozpadu / Anton Rákay. – Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2002. – 136 s. – ISBN 80-8061-143-2

Zákon prežitia / Anton Rákay. – Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2003. – 134 s. – ISBN 80-7090-695-2

Dlhá cesta / Anton Rákay. – Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2005. – 167 s. – ISBN 80-8061-206-4

Hriech / Anton Rákay. – Bratislava : Slovenský spisovateľ, 2005. – 192 s. – ISBN 80-220-1325-0

Portrét muža zo San Zena / Anton Rákay. – Bratislava : Hajko & Hajková, 2006. – 208 s. – ISBN 80-88700-63-9

Hranice zla / Anton Rákay. – Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2008. – 176 s. – ISBN 978-80-8061-306-8

Základný inštinkt / Anton Rákay. – Bratislava : Slovenský spisovateľ, 2008. – 142 s. – ISBN 978-80-220-1436-6

Nenávid' blížneho svojho / Anton Rákay. – Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2009. – 118 s. – ISBN 978-80-7090-944-7

Kalamita / Anton Rákay. – Poprad : Popradská tlačiareň, 2009. – 88 s. – ISBN 978-80-968521-7-8

Ešte sa stretieme / Anton Rákay . – Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2011. – 124 s. – ISBN 978-80-8061-468-3

Ďetské knihy

Rozprávky z Javorovej doliny / Anton Rákay ; [ilustroval Karol Arbet]. – Žilina : Knižné centrum, 1998. – 64 s. ISBN 80-8064-012-2

Rozprávky tatranské / Anton Rákay ; [ilustroval Ján Vrabec] . – Žilina : Knižné centrum, 2003. – 87 s. ISBN 80-8064-181-1

Pohádky z hor / Anton Rákay ; [ilustroval Ján Vrabec]] ; [preklad Věra Škrobánková]. – Ostrava : Knižní expres, 2004. – 87 s. ISBN 80-7347-003-9

Pohádky o zvířátkách / Anton Rákay ; [ilustroval Ján Vrabec]] ; [preklad Věra Škrobánková]. – Ostrava : Knižní expres, [2008]. – 87 s. ISBN 978-80-7347-046-3

Tatranské rozprávky / Anton Rákay ; [ilustroval Ján Vrabec]. – Žilina : Knižné centrum, 2008. – 87 s. ISBN 80-8064-181-8

Príhody psíka Rexíka / Anton Rákay; [ilustroval Ján Vrabec]. – Žilina : Knižné centrum, 2010. – 31 s. ISBN 978-80-8064-388-1

Kamaráti z hory pod Končistou / Anton Rákay ; [ilustroval Ján Vrabec]. – Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2011. – 64 s. – ISBN 978-80-8115-052-4

Rozprávky z Tatier / Anton Rákay ; [ilustroval Ján Vrabec]. – Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2013. – 64 s. – ISBN 978-80-8115-129-3

Knižné publikácie MUDr. Rákaya sa nachádzajú vo fonde Podtatranskej knižnice v Poprade.